

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Ing. H.CH.**, Š.X., T., zastúpeného JUDr. RNDr. P.K., advokátom, K.X., B., proti žalovanému **D. družstvo**, P.X., T., zastúpenému JUDr. D.K., advokátom, K.X., T., **o návrhu na obnovu konania**, vedenej na Okresnom súde v Trnave pod sp. zn. 17 Cb 24/2004, na dovolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 31. júla 2007 č. k. 121 Cob 116/2007-81, takto

r o z h o d o l :

Napadnuté uznesenie odvolacieho súdu **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa tak, že návrh na obnovu konania zamietol. Žalovanému priznal náhradu trov konania 3 000,- Sk.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že podmienkou dôvodu obnovy konania podľa § 228 ods. 1 písm. a/ je okrem možnosti privodiť pre účastníka priaznivejšie rozhodnutie vo veci, existencia skutočností, ktoré žalobca nemohol bez svojej viny použiť v pôvodnom konaní. V tejto súvislosti však treba venovať pozornosť práve zisťovaniu nemožnosti použitia takýchto skutočností, rozhodnutí alebo dôkazoch v pôvodnom konaní, pretože o nemožnosť použitia v pôvodnom konaní pôjde iba v prípade, ak žalobca o tomto dôkaze nevedel, alebo ho nemohol použiť bez svojej viny. Otázku viny, či nevinu je treba riešiť podľa okolností prípadu, pretože povaha obnovy konania, ako opravného prostriedku, ktorým je možné napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu, je odôvodnenou požiadavkou na prísnejšie posudzovanie a skúmanie okolností so zameraním, či žalobca prispel k tomu, aby bol dosiahnutý účel konania a podľa toho je potrebné posudzovať i vinu, či nevinu, na základe ktorej je potrebné o povolení obnovy rozhodnúť.

Odvolaací súd zo spisu vedeného pod sp. zn. 14 Cb 69/2002 o povolenie obnovy, ktorého žalobkyňa žiada zistiť, že dňa 15.02.2002 bol podaný návrh, v ktorom žalovaný v postavení žalobcu žiadal uložiť žalobkyni v postavení žalovanej povinnosť zaplatiť čiastku 58 297,50 Sk s prísl., z dôvodu neuhradenia ceny za zhotovené dielo. Dňa 10.06.2003 bol vo veci vydaný platobný rozkaz, ktorý Okresný súd Trnava doručoval účastníkom. Od žalobkyne sa zásielka, ktorá obsahovala platobný rozkaz a kópiu návrhu a bola určená do vlastných rúk, vrátila s poznámkou pošty „nezastihnutý“ a po uplynutí odbernej lehoty pošta vrátila zásielku súdu. Okresný súd Trnava požiadal o doručenie platobného rozkazu KR PZ v Trnave, ktoré zásielku tiež nedoručilo a prípisom zo dňa 21.08.2003 súdu oznámilo, že podľa zistenia od susedov, sa menovaná na uvedenej adrese zdržuje, ale neotvára. Vzhľadom na túto správu Okresný súd Trnava opätovne požiadal KR PZ v Trnave o doručenie platobného rozkazu a kópie návrhu a dňa 02.11.2003 veliteľ motorizovanej jednotky OPP KR PZ v Trnave súdu oznámil, že sa mu nepodarilo doručiť zásielku menovanej, ale od nájomníkov v obytnom dome bolo zistené, že menovaná sa na tejto adrese už dlhšiu dobu nezdržiava a lustráciou v evidencii nebola zistená žiadna jej iná adresa.

Súd prvého stupňa na základe tejto skutočnosti urobil dopyt na Mestský úrad v T., ktorý oznámil, že H.CH. – žalobkyňa je prihlásená na trvalý pobyt na ulici Š. P. podľa evidencie obyvateľov mesta T. Dotazom na Register obyvateľov Slovenskej republiky v Banskej Bystrici súd zisťoval, či menovaná nemá zmenený trvalý pobyt, resp. či má prechodný pobyt, z ktorého bola dňa 27.11.2003 súdu oznámené, že menovaná má adresu trvalého pobytu tak, ako je uvedená v návrhu zo dňa 20.04.2001 a adresu prechodného pobytu nemá evidovanú.

Okresný súd Trnava, ako súd konajúci, vo veci mal za to, že pobyt žalobkyne nie je známy, preto jej uznesením č. k. 14 Cb 69/2002-57 zo dňa 09.01.2003 ustanovil podľa § 29 ods. 2 O.s.p. opatrovníka a vytýčil pojednávanie, ktorého sa zúčastnil i ustanovený opatrovník. Súd po oboznámení sa s obsahom predložených listinných dokladov a dôkazov, po vypočutí účastníkov o veci rozhodol rozsudkom, ktorý bol doručený opatrovníčke ustanovenej súdom H.CH. a uvedené rozhodnutie dňa 16.04.2004 nadobudlo právoplatnosť.

Podľa § 29 ods. 2 O.s.p. ustanoviť opatrovníka účastníkovi možno vtedy, ak jeho pobyt nie je známy, a teda nemôže vykonávať osobne práva a povinnosti účastníka konania. Predtým, než súd ustanovil účastníkovi opatrovníka, musí vykonať šetrenie na zistenie, či sú dané predpoklady na tento postup v konaní a či nie je na mieste iné vhodné opatrenie, napr. prerušenie konania a pod.

Súd prvého stupňa za účelom preukázania okolností neznámeho pobytu účastníčky H.CH., s cieľom zabezpečiť ochranu jej práv a záujmov, sa opakovane pokúšal prostredníctvom KR PZ v T. o doručenie platobného rozkazu a kópie návrhu, vykonal šetrenie, a to dotazom na Mestský úrad v T., aby zistil adresu trvalého i prechodného pobytu tejto účastníčky, rovnaký dotaz adresoval i na Register obyvateľov Slovenskej republiky, napriek tomu pobyt H.CH. súdu zostal neznámy.

Postup a úkony súdu prvého stupňa, vykonané za účelom zistenia pobytu žalobkyne, odvolací súd považoval za dostatočné k tomu, aby bolo možné konať, že prvostupňový súd postupoval v súlade so zákonom a vyčerpal všetky možnosti na zistenie, či pobyt H.CH. je skutočne neznámy a ž po tomto zistení rozhodol podľa § 29 ods. 2 O.s.p. o ustanovení opatrovníka.

Na základe uvedeného odvolací súd konštatoval, že žalobkyňa bola v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Cb 69/2002 riadne zastúpená opatrovníkom, pre ustanovenie ktorého boli splnené zákonné dôvody, preto nemožno prisvedčiť tvrdeniu, že sú tu skutočnosti a dôkazy, ktoré bez svojej viny nemohla v pôvodnom konaní použiť. Z uvedeného dôvodu v tomto prípade nie sú splnené podmienky vyžadované § 228 ods. 1 písm. a/ O.s.p., na základe ktorých by malo byť návrhu na povolenie obnovy konania vyhovieť a povolenie obnovy konania, ako opravného prostriedku, ktorým je možné napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu, neobstojí.

S poukazom na skutočnosti, ktoré vyplynuli z obsahu spisu a ich právne posúdenie, odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa § 220 O.s.p. zmenil a návrh na obnovu konania ako nedôvodný zamietol. O trovách odvolacieho konania súd rozhodol podľa § 224 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. a v odvolacom konaní úspešnému žalovanému

súd priznal náhradu trov odvolacieho konania vo výške zaplateného súdneho poplatku (§ 151 ods. 2 O.s.p. v znení zák. č. 723/2007 Z.z.).

Proti tomuto rozhodnutiu podala dovolanie žalobkyňa. Navrhla, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil. V odôvodnení dovolania poukázala na nesprávne uvedenie adresy žalobkyne v uznesení odvolacieho súdu, kde namiesto správnej adresy Š. C. P, je uvedená adresa Š. S. P. Táto nesprávnosť je aj v adrese rozhodnutia vo veci samej, čo podľa žalobkyne spochybňuje identifikáciu účastníka konania a možnosť vykonateľnosti rozhodnutia. Z uvedených dôvodov navrhla odklad vykonateľnosti rozhodnutia.

Prípustnosť dovolania odôvodnila zmenou rozhodnutia súdu prvého stupňa a ustanovením § 237 písm. f/ O.s.p., t.j., že účastníkovi konania bola postupom súdu odňatá možnosť konať pre súdom. Taktiež okolnosti, za ktorých bol ustanovený opatrovník, zakladajú vadu konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu považovala za neúplné, nezrozumiteľné a nepreskúmateľné.

V ďalších častiach dovolania žalobkyňa namietala procesný postup súdu prvého stupňa, ktorý konal vo veci samej, pričom zdôraznila najmä vadu konania, týkajúcu sa ustanovenia opatrovníka. Uviedla tiež, že konajúca opatrovníčka v konaní vo veci samej nič nenamietala a nemala žiadny ústny prejav, v dôsledku čoho nebola žalobkyňa plnohodnotne zastúpená. Ak by žalobkyňa mala možnosť použiť svoje dôkazy a skutočnosti, pri ich správnom vykonaní by súdy museli dospieť k záveru, ktorý by bol v prospech žalobkyne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 a nasl. O.s.p.).

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. V zmysle ustanovenia § 239 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému mu v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo zmenené uznesenie súdu prvého stupňa (§ 239 ods. 1 O.s.p.), alebo potvrdzujúce uznesenie, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak

a/ odvolací súd buď v ňom vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide po právnej stránke o rozhodnutie zásadného významu, alebo ak

b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, alebo ak

c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia, alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Vzhľadom na to, že odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, je preto dovolanie prípustné.

Z ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. vyplýva tiež, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania odnímajú tie procesné práva, ktoré mu zákon priznáva. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva.

Z ustanovenia § 234 ods. 2 O.s.p. možno vyvodiť, že o návrhu na obnovu konania rozhoduje súd po nariadení pojednávania, na ktoré predvolá účastníkov a všetkých, ktorých prítomnosť potrebuje na riadne objasnenie veci (§ 232 ods. 2 a § 115 O.s.p.). Prípady, v ktorých môže rozhodnúť súd aj bez pojednávania (teda výnimka z uvedeného pravidla), taxatívne ustanovuje § 234 ods. 2 O.s.p., môže ísť aj o prípad, keď zákon výslovne

ustanovuje, že návrh je neprípustný (§ 229 O.s.p.). Ak sa však návrh opieral o dôvod uvedený v § 228 ods. 1 O.s.p., ale tvrdený dôvod nebol preukázaný, nešlo o neprípustnosť obnovy v zmysle ustanovenia § 234 ods. 2 v spojení s § 229 O.s.p., preto súd mohol návrh zamietnuť iba po jeho prejednaní na verejnom pojednávaní.

Ak odvolací súd zamietol návrh na obnovu konania z dôvodu nedostatku zákonných podmienok na obnovu (§ 228 ods. 1 O.s.p.) bez toho, že by nariadil vo veci pojednávanie a naň účastníkov predvolal, išlo o vadu konania, pre ktorú musel odvolací súd na dovolanie žalobkyne také uznesenie zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Iný postup odvolacieho súdu najvyšší súd považoval za odňatie možnosti dovolateľovi konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p.

Pretože napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nie je správne, Najvyšší súd Slovenskej republiky ho zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b O.s.p.).

Z týchto dôvodov sa dovolací súd už nemohol zaoberať ostatnými námietkami žalobkyne. K prípustnosti návrhu na obnovu konania sa žiada uviesť, že námietka žalobkyne, spočívajúca v tom, že bola zastúpená opatrovníkom, v dôsledku čoho nemohla použiť dôkazy, ak opatrovník, ktorý ju zastupoval, nemal byť ustanovený, pretože predpoklady pre takéto opatrenie neboli splnené, je uplatniteľná riadnym opravným prostriedkom proti rozsudku vydanému v konaní, ktorého obnovu žalobkyňa navrhla.

O trovách dovolacieho konania rozhodne odvolací súd v novom rozhodnutí o veci.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. novembra 2008

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu